

аналізу стану фінансової стійкості, основні з яких наведено в даній статті. Проаналізовано їх позитивні сторони та недоліки. Проведено аналіз фінансової стійкості на прикладі реального будівельного підприємства. Наведено основні фактори впливу на стан фінансової стійкості підприємства.

Отже, ефективність управління фінансовими ресурсами лінійно залежить від усвідомлення реального стану здатності будівельного підприємства протистояти негативним факторам впливу, зберігати оптимальне співвідношення між величиною власного за позикового капіталу та нарощувати свій фінансовий потенціал в умовах економічної самостійності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2009. — 328 с.
2. Буряк Л.Д., Вакуленко Є.В., Куліш А.П. та ін. Фінанси підприємств: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 165 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Навч. посіб. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 680с.
4. Грачев А.В. Методология оценки финансовой устойчивости предприятия в динамике. Автореферат дис. к.э.н. – М., 2013.
5. Измайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.
6. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навч. Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
7. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.:Знання, 2004. — 654 с.
8. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. — К.: Міленіум, 2003. — 160 с.

АННОТАЦИЯ

В статье представлены основные приемы анализа состояния финансовой устойчивости строительного предприятия, приведены основные показатели, по которым реализуется такой анализ.

Ключевые слова: финансовая устойчивость предприятия, хозяйствующий субъект, ликвидность, оборотные активы, строительное предприятие.

ANNOTATION

The article presents the basic techniques of analysis of financial viability, it offers the main indicators on which this analysis is realized.

Keywords: financial stability of a company, liquidity, current assets, a construction company.

УДК 339.138:658

М.М. Синиця, КНУБА, м. Київ

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Визначено склад ресурсного потенціалу будівельного підприємства. Запропонований перелік показників, які дозволяють оцінити рівень ресурсного потенціалу. Встановлений зв'язок між ресурсним потенціалом будівельного підприємства та його генеральною стратегією.

Ключові слова: будівельне підприємство, ресурси, показник, потенціал, склад, стратегія

Економічне становище України сьогодні можна охарактеризувати загостренням проблеми щодо економії ресурсів. Саме раціональне використання наявних ресурсів матеріально-технічних, трудових, природних, фінансових тощо дає можливість отримати перевагу над конкурентами, а відтак зайняти кращу ринкову позицію. Сукупність навних ресурсів формують можливості будь-якого підприємства, зокрема й будівельного, тобто його потенціал.

Необхідність підвищення конкурентоспроможності підприємств на будівельному ринку ставить принципово нові задачі до розроблення моделей раціонального використання наявних ресурсів та виявлених резервів. За рахунок ефективного управління наявними ресурсами будівельне підприємство може вирішити ряд нагальних проблем, зокрема підвищити свою конкурентоспроможність.

Сучасна економічна наука під сукупністю ресурсів суб'єкта господарювання, котрі є в його розпорядженні та які характеризують можливість даної соціально-економічної системи з реалізації цілеспрямованої діяльності з урахуванням впливу факторів екзо- та ендогенного характеру розуміє ресурсний потенціал підприємства [1]. У цілому поняття потенціал варто розуміти, як «наявні в економічного суб'єкта ресурси, їх оптимальну структуру та вміння раціонально їх використати для досягнення поставленої мети» [2].

Саме раціональність має бути основною умовою використання будь-яких ресурсів. На рис. 1 представлена загальна структура можливих ресурсів, котрі формують потенціал будівельного підприємства [1]. На основі вказаного на рис. 1 набору складових може бути запропонований набір критеріїв, котрі дозволяють оцінити фак-

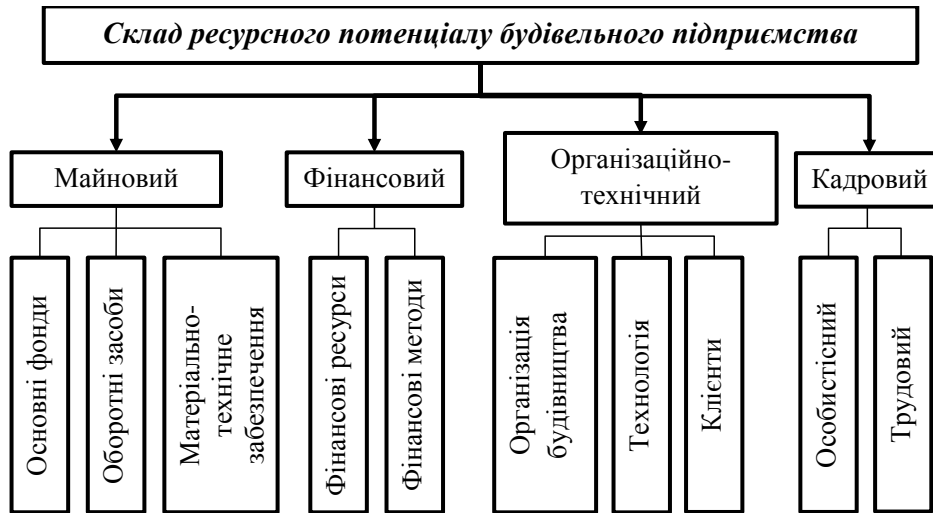

Рис. 1. Склад ресурсного потенціалу будівельного підприємства

Ресурсний потенціал будівельного підприємства – це впорядкована сукупність можливостей підприємства, при раціональному використанні яких має відбуватися досягнення стратегічних та тактичних цілей. Ефективність досягнення поставлених цілей будівельної організації забезпечується не просто наявними ресурсами, але їх кількісним та якісним складом, а також їх вмілим поєднанням. Нестача або відсутність того або іншого елемента ресурсного потенціалу свідчить про необхідність його нарощування, розвитку або заміщення іншим видом потенціалу.

У таблиці 1 представлений перелік показників, що дозволяють оцінити конкурентні переваги ресурсного потенціалу досліджуваної будівельної організації порівняно з конкурентами [1], запропонований Стексовою С.Ю.

При аналізі окремих елементів ресурсного потенціалу варто звернути увагу на те, що, зазвичай, на будівництві, яке є високотехнологічним виробничим процесом, рівень ефективності використання та споживання ресурсів відображує ступінь використання саме техніки та технологій.

На нашу думку, вказаний у табл. 1 перелік варто дещо змінити. Так, майновий потенціал також можуть додатково характеризувати такі показники, як коефіцієнт оновлення основних засобів та зіставлення вартості основних засобів досліджуваного підприємства та підприємства-еталона (середня по галузі). До показників, що характеризують фінансовий потенціал, варто включити такі показники, як нетто прибутковості власного капіталу та термін оборотності власного капіталу тощо.

Таблиця 1

Показники, що дозволяють оцінити конкурентоздатність ресурсного потенціалу будівельного підприємства

Складова ресурсного потенціалу	Показники
Майновий	Доля основних засобів в активах
	Коефіцієнт оновлення основних засобів
	Фондовіддача
	Рентабельність активів
Фінансовий	Рентабельність сукупного капіталу
	Коефіцієнт поточної ліквідності
	Коефіцієнт платоспроможності
	Коефіцієнт фінансової незалежності
	Співвідношення власних та запозичених коштів
Кадровий	Коефіцієнт маневреності власного капіталу
	Ступінь різносторонності персоналу
	Коефіцієнт динаміки зайнятих
	Коефіцієнт обороту прийнятого персоналу
Організаційно-технічний	Коефіцієнт плинності кадрів
	Коефіцієнт стабільності складу персоналу
	Коефіцієнт ринкової долі
	Коефіцієнт неперервності будівельних процесів
	Коефіцієнт паралельності будівельних процесів
	Коефіцієнт ритмічності будівельних процесів
Рівень спеціалізації виробництва	
Частота випадків травматизму	

При аналізі кадрового потенціалу, на нашу думку, варто виключити один із таких показників, як

коефіцієнт плинності кадрів або стабільності складу персоналу. При цьому, варто додати інформацію про відсоток персоналу, який має вищу освіту, частка персоналу, яка пройшла перенавчання, а також співвідношення середньої зарплати на досліджуваному підприємстві та в галузі в цілому.

При аналізі організаційно-технічного потенціалу варто враховувати частку нової (передової) техніки та технологій, що використовуються на підприємстві.

Зростання як сукупного потенціалу підприємства, так і його окремих елементів, на думку Крисака А.О., забезпечується завдяки використанню системи управління, яка передбачає вибір методів та принципів оцінки потенціалу за допомогою загального показника чи набору показників. При оцінці економічного потенціалу підприємств враховується загальна величина наявних ресурсів, якими володіє і розпоряджається підприємство, та економічні результати від їх використання [3]. Значний вплив на формування ресурсного потенціалу будівельних підприємства мають не лише наявні ресурси та доступ до них, але і управлінські здібності керівництва в сукупності із готовністю персоналу до здійснення організаційних змін, спрямованих на формування і посилення конкурентних переваг підприємства, реалізація яких сприяє зміцненню його ринкових позицій, кількісному та якісному зростанню.

Кожен ресурс будівельного підприємства можна розглядати з різних точок зору. Основні класифікаційні ознаки можуть бути поділені за [4]:

- ступенем впливу на результат роботи підприємства (основні, другорядні);
- характером дії (об'єктивні (нерегульовані), умовно нерегульовані; суб'єктивні (важко регульовані));
- часом дії (постійні, тимчасові);
- спектром дії (загальні, специфічні);
- ступенем деталізації (прості, складні);
- дією на результати господарської діяльності (позитивні, негативні);
- типом зміни результатів суб'єкта господарювання (екстенсивні, інтенсивні);
- можливістю передбачення (детерміновані, стохастичні, невизначені);
- ступенем кількісного виміру впливу факторів на діяльність підприємства (кількісні та якісні);
- природою походження (виробничо-економічні, соціально-економічні, соціально-психологічні, фізіологічні, державно-правові; військово-політичні, науково-технічні, природні).

При цьому, загальна схема впливу факторів зовнішнього середовища на ресурсний потенціал будівельного підприємства може бути представлена у вигляді рис. 2 та адаптована до потреб

будівельного підприємства та галузі. Така узагальнена схема до формування ресурсного потенціалу будівельного підприємства дозволяє визначити ті стратегії, формування та розробка яких дозволяють досягти значних конкурентних переваг на будівельному ринку.

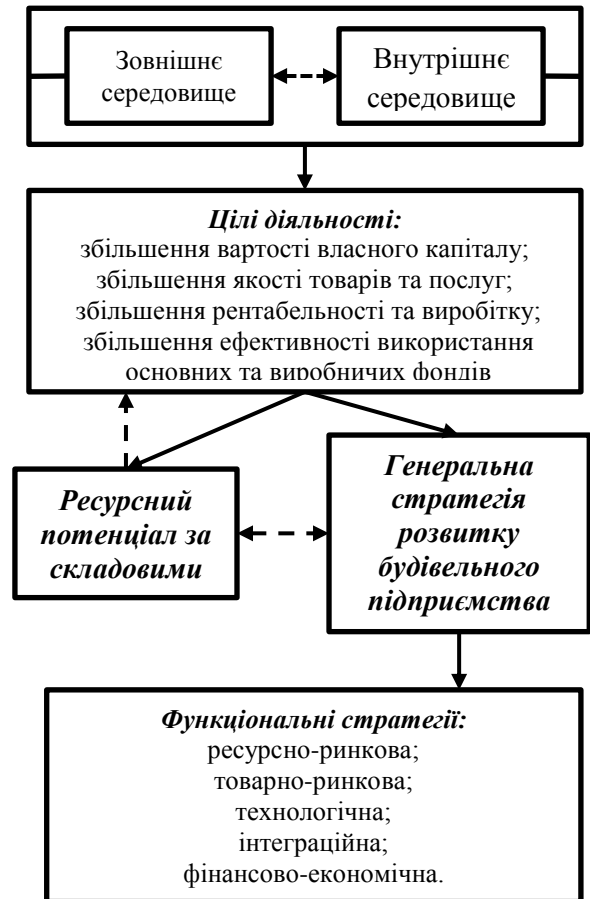

Рис. 2. Узагальнена схема стратегічного підходу до формування ресурсного потенціалу будівельного підприємства*

* - доопрацьовано на основі [4]

Науковці-економісти для оцінки потенціалу будівельного підприємства, зокрема й ресурсного, використовують доволі різноманітний інструментарій. На нашу думку, найбільш ефективними є методи, котрі ґрунтуються на оцінці ефективності ресурсів, які є в розпорядженні підприємства. Здебільшого ці методи ґрунтуються на цільовому підході до регулювання виробничого процесу.

Аналіз загального стану ресурсного потенціалу підприємств будівельного комплексу України дозволяє робити висновок про низький рівень їх ресурсного потенціалу порівняно з європейськими підприємствами-аналогами. Це здебільшого зумовлено низьким рівнем упровадження прогресивних технологічних процесів і освоєння інновацій. Така ситуація на ринку спричиняє низьку конкурентоспроможність

будівельної галузі України на світовому ринку.

Висновки. Питання ресурсного потенціалу будівельного підприємства вимагає зосередження уваги не лише з боку керівництва, але і окремих працівників. Формування ресурсного потенціалу визначається наявними ресурсами та раціональним їх використанням. Існуючий перелік показників, які дозволяють оцінити конкурентоздатність ресурсного потенціалу даного будівельного підприємства, доповнено іншими показниками, які, на наш погляд, дають можливість більш точно відобразити поточну ситуацію та наступні можливості організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стексова С.Ю. Ресурсный потенциал строительного предприятия и оценка эффективности его использования [Текст] : автореф. дис. ... канд. эконом. наук : 08.00.05 / С.Ю. Стексова; ГОУВПО «Тихоокеанский государственный университет». – С-Пб, 2011. – 20 с.
2. Економічний енциклопедичний словник / [С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко та ін.] : за заг. ред. проф. С.В. Мочерного. — [у 2 томах, Т.2] — Львів : Світ, 2005. — 616 с.
3. Крисак А.О. Управление экономическим потенциалом малых предприятий [Текст] : автореф. дис. ... канд. эконом. наук : 08.00.04 / А.О. Крисак; КНУ ім. Т. Шевченка. – К, 2011. – 22 с.
4. Виштунц А.В. Формирование экономического механизма управления ресурсным потенциалом промышленного предприятия [Текст]: автореф. дис. ... канд. эконом. наук : 08.00.05 / А.В. Виштунц; ФГБОУВПО «Московский государственный индустриальный университет». – М, 2013. – 31 с.

АННОТАЦИЯ

Определен состав ресурсного потенциала строительного предприятия. Предложен перечень показателей, которые позволяют оценить уровень ресурсного потенциала. Установлена связь между ресурсным потенциалом строительного предприятия и его генеральной стратегией.

Ключевые слова: строительное предприятие, ресурсы, показатель, потенциал, состав, стратегия

ANNOTATION

The composition of the resource potential of the construction firm. The proposed list of indicators to assess the level of resource potential. The connection between the resource potential of the construction company and its general strategy.

Keywords: building enterprise resources, value, capacity, structure, strategy

УДК 69.003: 334

Л.В. Сорокіна, д.е.н., проф., А.Ф. Гойко, к.е.н., проф., О.В. Рєзідє, КНУБА, м. Київ

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

У статті запропоновано авторську методику прогнозування питомої капіталомісткості будівництва житла з урахуванням нерівномірності економічного розвитку та ділової активності областей України. В основу методики покладено модель розмірностей ринкових центрів Зіпфа-Медведкова та основні положення теорії нечітких множин. Отримані результати можуть бути використані при визначенні потреб підрядних підприємств в інвестиційних ресурсах для завершення будівництва та вводу в експлуатацію житлових будинків, що споруджуються у різних областях України.

Ключові слова: прогнозування питомої капіталомісткості будівництва житла, нерівномірність економічного розвитку та ділової активності областей України, модель розмірностей ринкових центрів Зіпфа-Медведкова, теорія нечітких множин.

Постановка проблеми. Ефективність інвестицій у будівництво залежить від цілої низки факторів, пов'язаних не лише із мікрорівнем окремого підрядного підприємства, але й спричинених дією макроекономічних збурень, а також просторово-територіальними особливостями регіональної економічної системи. Специфіка економічних зв'язків регіону будівництва, перш за все, визначається рівнем цін на будівельні матеріали, виробу, конструкції, енергоносії, рівнем оплати праці робітників-будівельників та фахівців інших спеціальностей, транспортних витрат і, що не менш важливо, рівнем платоспроможного попиту на будівельну продукцію, насамперед, в сфері житлової нерухомості. У зв'язку з цим проблема врахування регіонального чинника ефективності капіталовкладень ще на передінвестиційній стадії розроблення проєктів будівництва промислових та цивільних об'єктів потребує більш глибоких наукових досліджень.

Аналіз публікацій. Проблема оцінювання економічної ефективності будівельних підприємств, що спеціалізуються на спорудженні об'єктів житлового будівництва, знайшла своє